



R O Z S U D O K

V M E N E S L O V E N S K E J R E P U B L I K Y

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Emila Franciscyho a sudkýň JUDr. Daniely Sučanskej a JUDr. Eleny Siebenstichovej v exekučnej veci oprávnenej **S., a.s.**, so sídlom v B., proti povinnému **Š.**, s miestom podnikania v M., **o vymoženie 4 800 Sk** s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Martin pod sp. zn. 21 Er 596/2007, na dovolanie oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Žiline z 29. novembra 2007 sp. zn. 10 CoE 90/2007, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky **z r u š u j e** uznesenie Krajského súdu v Žiline z 29. novembra 2007 sp. zn. 10 CoE 90/2007, uznesenie Okresného súdu Martin z 19. septembra 2007 č.k. 21 Er 596/2007-24, ako aj uznesenie Okresného súdu Martin zo 6. mája 2008 č.k. 21 Er 596/2007-64; vec vracia Okresnému súde Martin na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Podaním zo 7. mája 2007 požiadal súdny exekútor Okresný súd Martin o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie vymožením sumy 4 800 Sk a trov exekúcie na základe exekučného titulu – platobného výmeru S. zo 7. júla 2004 č. X., ktorým bola povinnému uložená povinnosť zaplatiť na účet tejto poisťovne nedoplatok na poistnom. K žiadosti pripojil návrh na vykonanie exekúcie, exekučný titul, úradne overenú fotokópiu plnomocenstva udeleného vtedajšej zástupkyňi oprávnenej, fotokópiu zmluvy o postúpení pohľadávok, ktorú medzi sebou uzavreli 30. novembra 2005 S., a.s. a obchodná spoločnosť V., a.s., a napokon fotokópiu zmluvy o postúpení pohľadávok, ktorú uzavreli 30. decembra 2005 V., a.s. a S., a.s.

Okresný súd Martin uznesením z 19. septembra 2007 č.k. 21 Er 596/2007-24 žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol s odôvodnením, že v danej veci nebol preukázaný prechod vymáhanej pohľadávky na oprávnenú. Tento záver zaujal po konštatovaní, že v registri Spr Okresného súdu Martin evidované overené fotokópie zmlúv o postúpení pohľadávok nie sú v plnom rozsahu totožné s kópiami týchto zmlúv založenými do spisu a že k zmluve o postúpení pohľadávok, ktorú mali tieto subjekty uzavrieť, nebola napriek výzve pripojená úplná príloha č. 1, v ktorej mala byť špecifikovaná pohľadávka oprávneného subjektu.

Uvedené uznesenie napadla odvolaním oprávnená. Krajský súd v Žiline ako súd odvolací uznesením z 29. novembra 2007 sp. zn. 10 CoE 90/2007 napadnuté uznesenie potvrdil a povinnému nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Potvrdzujúci výrok odôvodnil vecnou správnosťou záveru súdu prvého stupňa, že v danom prípade nebol riadne preukázaný prechod práva z exekučného titulu na oprávnenú. Podľa názoru odvolacieho súdu neoverená fotokópia listiny nie je nositeľom autenticity informácie a neoverené fotokópie zmlúv o postúpení pohľadávok, ku ktorým nebola pripojená úplná príloha č. 1 (len jej nekompletný výpis), nepreukazujú, že k tomuto prechodu práva došlo.

Oprávnená v dovolaní, ktorým napadla uznesenie odvolacieho súdu, namietala, že jej v konaní bola odňatá možnosť konať pred súdom. Postupom súdov jej bolo odopreté právo na súdnu ochranu. Súdny v konaní spochybnili jej procesné postavenie oprávnenej z takých dôvodov, ktoré nemajú zákonný podklad. Zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v platnom znení (ďalej len „Exekučný poriadok“) ani žiadny iný zákon neukladajú v exekučnom konaní povinnosť preukázať prevod (prechod) práva originálom alebo overenou kópiou listiny. Takýto prevod (prechod) môže byť preukázaný aj inak než len originálom listiny alebo jej úradne overenou kópiou. Z týchto dôvodov žiadala napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

Vyjadrenie povinného k dovolaniu sa v spise nenachádza.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podala včas osoba oprávnená na tento procesný úkon, bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 a nasl. O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. V zmysle § 239 O.s.p. platí, že dovolanie proti uzneseniu je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 O.s.p.). Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky. Dovoláním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nemá znaky vyššie uvedených uznesení. Odvolací súd svojím uznesením potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa, dovolanie ale nesmeruje proti potvrdzujúcemu uzneseniu uvedenému v § 239 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p. Dovolanie preto podľa § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. prípustné nie je.

Vzhľadom na to by prípustnosť dovolania oprávnenej prichádzala do úvahy len ak by v konaní došlo k niektorej z procesných väd taxatívne vymenovaných v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak je konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 O.s.p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné.

Oprávnená procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

Dovolatelka namieta, že konanie je v danom prípade postihnuté závažnou procesnou vadou, lebo v konaní jej bola odňatá možnosť pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/

O.s.p. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, je taký nesprávny, procesné ustanovenia porušujúci postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť pred ním konať a v konaní uplatňovať (realizovať) procesné práva priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv.

Pri posudzovaní otázky, či v danom prípade došlo v konaní na súdoch nižších stupňov k odňatiu možnosti žalobcu konať, vzal dovolací súd na zreteľ, že vada konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. je dôsledkom porušenia práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces (čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd). Za porušenie tohto práva treba považovať aj rozhodnutie exekučného súdu o zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, ak pre takéto rozhodnutie neboli splnené zákonom stanovené podmienky, lebo takýmto rozhodnutím sa oprávnenému v exekučnom konaní odopiera právo na výkon vykonateľného rozhodnutia.

Zo spisu vyplýva, že v predmetnom konaní došlo k dovolateľkou namietanej procesnej vade.

Exekútor, ktorému bol doručený návrh oprávneného na vykonanie exekúcie, predloží tento návrh spolu s exekučným titulom najneskôr do 15 dní od doručenia alebo odstránenia väd návrhu súdu (§ 45) a požiada ho o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie (§ 44 ods. 1 Exekučného poriadku). Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je odvolanie prípustné. Podľa § 37 ods. 3 prvá až tretia veta Exekučného poriadku proti inému, než tomu, kto je v rozhodnutí označený ako povinný, alebo v prospech iného než toho, kto je v rozhodnutí označený ako oprávnený, možno vykonať exekúciu, len ak sa preukázalo, že naňho prešla povinnosť alebo právo z exekučného titulu podľa § 41. Ak nastanú skutočnosti, na ktorých základe dochádza k prevodu alebo prechodu práv a povinností vyplývajúcich z exekučného titulu, sú účastníci konania povinní bez zbytočného odkladu písomne oznámiť tieto skutočnosti exekútorovi.

Oznámenie musí byť doložené listinou preukazujúcou prevod alebo prechod práv alebo povinností. Podľa § 38 ods. 1 Exekučného poriadku exekúciu možno vykonať len na návrh oprávneného alebo na návrh toho, kto preukáže, že naňho prešlo právo z rozhodnutia (§ 37 ods. 3 Exekučného poriadku).

Po podaní žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie súd preskúmava žiadosť o udelenie poverenia, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul z hľadiska ich súladu so zákonom. V súvislosti s tým najmä skúma, či návrh na vykonanie exekúcie má všetky náležitosti, či je k návrhu pripojený exekučný titul opatrený potvrdením (doložkou) o vykonateľnosti, či je exekučný titul materiálne vykonateľný, či sú oprávnený a povinný osobami uvedenými v exekučnom titule, či oprávnený v prípade, ak nie je totožný s osobou, ktorej bolo priznané právo exekučným titulom, alebo ak označil za povinného inú osobu, než ktorej bola uložená povinnosť v exekučnom titule, tvrdí v návrhu na vykonanie exekúcie prechod (prevod) práva alebo povinnosti a či na preukázanie svojho tvrdenia predkladá alebo navrhuje dôkaz, či oprávnený pripojil k exekučnému titulu listinu vydanú alebo overenú oprávneným orgánom, z ktorej je zjavné, že sa splnila podmienka alebo že oprávnený splnil, prípadne zabezpečil splnenie vzájomnej povinnosti, a ďalej či sú splnené všeobecné podmienky konania v zmysle § 103 O.s.p.

Exekučný poriadok v znení do účinnosti novely vykonanej zákonom č. 341/2005 Z.z., t.j. do 31. augusta 2005, v § 37 ods. 4 výslovne stanovil, že prechod povinnosti alebo práva možno preukázať len listinou vydanou alebo overenou oprávneným orgánom, ak nevyplýva priamo z právneho predpisu (za daného právneho stavu bolo pripojenie takejto listiny procesným predpokladom riadneho návrhu na vykonanie exekúcie). Od účinnosti tejto novely Exekučný poriadok od tejto požiadavky upustil. Len v prípadoch, ak nastali skutočnosti, na základe ktorých dochádza k prevodu alebo prechodu práv a povinností vyplývajúcich z exekučného titulu po začatí exekučného konania, stanovil požiadavku doložiť prevod alebo prechod práv a povinností originálom alebo osvedčenou fotokópiou listiny (§ 37 ods. 3 tretia veta v spojení s § 37 ods. 4 Exekučného poriadku v znení do 30. novembra 2006); od účinnosti novely vykonanej zákonom č. 585/2006 Z.z., teda od 1. decembra 2006 už nevyžaduje predloženie takejto listiny v origináli alebo osvedčenej fotokópii. To znamená, že od 1. septembra 2005 oprávnený nie je povinný preukazovať prechod alebo prevod práva alebo povinnosti, ku ktorému malo dôjsť pred začatím exekučného konania, predložením

listiny vydané alebo overenej oprávneným orgánom, ani predložením jej originálu alebo osvedčenej fotokópie.

Zo systematiky a jednotlivých ustanovení Exekučného poriadku vyplýva, že tento zákon rozlišuje viaceré štádiá exekučného konania. V štádiu, pri ktorom súd skúma, či žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu nie sú v rozpore so zákonom (§ 44 ods. 2 Exekučného poriadku) sa vychádza z tvrdení oprávneného v návrhu na vykonanie exekúcie a z exekučného titulu. Pokiaľ účastník exekučného konania tvrdí, že došlo k prechodu práva alebo povinnosti z exekučného titulu, súd neskúma, či prechod skutočne nastal; v tomto štádiu je postačujúce, ak je prechod dostatočne osvedčený okolnosťami vyplývajúcimi zo spisu, vrátane do neho založených (aj len neoverených) fotokópií listín a časti ich príloh. Tým, prirodzene, nie je dotknutá otázka prípadne neskôr nastolenej potreby dôsledného skúmania (verifikácie pravdivosti tvrdeného) prechodu práva alebo povinnosti v neskorších štádiách exekučného konania (napríklad pri posudzovaní opodstatnenosti prípadných námietok povinného proti exekúcii alebo pri posudzovaní dôvodov pre zastavenie exekúcie).

V prejednávanej veci bol v návrhu na vykonanie exekúcie tvrdený prechod práva z exekučného titulu postúpením pohľadávky zo S., a.s. na V., a.s. a napokon na S., a.s. Oprávnená na preukázanie tohto tvrdenia označila dôkazy – predložila kópie zmlúv o postúpení pohľadávok (vrátane časti prílohy). Pokiaľ sa súdy v danej procesnej situácii napriek vyššie uvedenému pri postupe podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku neobmedzili len na to, čo v tomto štádiu exekučného konania mali (a mohli) skúmať, ale sa (už) v ňom neprípustne a bez zákonného podkladu zaoberali tým, čo mohli skúmať (až) v neskorších štádiách tohto konania, mal ich procesný postup znaky odopretia spravodlivosti (*denegatio iustitiae*) oprávnenej a viedol k odňatiu jej možnosti pred súdom konať v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Uvedená procesná vada zakladá vždy prípustnosť dovolania a zároveň je aj dôvodom, pre ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie zrušiť, lebo rozhodnutie vydané v konaní postihnutom touto procesnou vadou nemôže byť považované za správne. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto zrušil tak potvrdzujúce uznesenie odvolacieho súdu, ako aj ním potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie

(§ 234b ods. 1 a 2 O.s.p.). Ako od zrušovaného rozhodnutia závislé (§ 242 ods. 2 písm. b/ O.s.p.) zrušil tiež uznesenie, ktorým bola v danej veci zastavená exekúcia.

V novom rozhodnutí rozhodne súd znova o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 O.s.p.).

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 13. októbra 2008

JUDr. Emil F r a n c i s c y, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková